

бітничого класу у Києві та інших містах, виконувала обов'язки завідуючої у недільній школі у Павловському Денному притулку і викладачкою в одній із груп, була членом Розпорядчого комітету при Вищих жіночих курсах. Важливим аспектом в її діяльності було те, що вона до кінця свого життя займалася перекладами книг відомих світових авторів, чим збагачувала культурний розвиток українського народу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Отчет о деятельности Киевского общества грамотности за 1896 г. – Киев : Типография императорского университета Св. Владимира Н.Т. Корчака-Новицкого, 1897. – 45 с.
2. Отчет о деятельности Киевского общества грамотности за 1897 г. – Киев : Типография императорского университета Св. Владимира Н.Т. Корчака-Новицкого, 1898. – 48 с.
3. Онопрієнко В.І. Владимир Иванович Лучицкий 1877–1949 / В.І. Онопрієнко ; отв. ред. И.И. Мочалов. – М. : Наука, 2004. – 283 с. : іл. – (Серія «Научно-биографическая литература» / РАН).
4. Таран Л.В. Иван Васильевич Лучицкий (1845–1918) / Л.В. Таран // Портреты историков: время и судьбы : в 2 т. – Т. 2: Всеобщая история / [отв. ред. Г.Н. Севастьянов и др.]. – М. : Иерусалим, 2000. – С. 267–275.

5. Українознавчі студії та мемуари Івана та Марії Лучицьких (кінець XIX – початок XX ст.) // Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Інститут всевітньої історії РАН (м. Москва) ; упорядкув., опрацюв. текстів, вступ. слово, біогр. та бібліогр. матеріали О. О. Новікова ; голова ред. кол. П. С. Сохань. – К. : [б.и.], 2007. – 403 с.

АРХІВНІ ДЖЕРЕЛА

Інститут рукописів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського

Ф. 66. Іван Васильович Лучицький

6. Спр. 553. Письмо Лучицкой Марии с просьбой пожертвования всех ее изданий студенческой библиотеке Высших женских курсов в Казани. 4 декабря 1906 г., 1 арк.

Ф. III. Комплексний фонд «Листування».

Зібрання листів видатних діячів науки, культури і освіти XVII–XX ст.

7. Спр. 8044. Распорядительный комитет по устройству Высших женских курсов в Киеве И. Лучицкому. Письмо 9 октября 1878 г., 1 арк.
8. Спр. 8127. Лист письменника до М.В. Лучицької з приводу лекцій на користь недільних шкіл з Ялти в Київ. 26 січня 1901 р. 1 арк.
9. Спр. 57126. Письмо М.В. Лучицкой от товарищей распорядителей вечера. 1882 г. 1 арк.

УДК 373.5.034]:37.018.3

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СПІВРОБІТНИЦТВА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ІЗ СІМ'ЄЮ В ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ СТАТІ ДІВЧАТ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

Приходько А.В., к. пед. н.,
доцент кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Іонова І.М., к. пед. н.,
доцент кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

У статті представлено модель розвитку співробітництва соціального педагога із сім'єю в процесі виховання статі дівчат підліткового віку, обґрунтовано її структурні елементи й методичні засади удосконалення в умовах навчального закладу. Цю модель представлено у вигляді структури, що містить такі складники, як мета, завдання, функції, принципи, змістове й методичне забезпечення, компоненти (цільовий, змістово-технологічний і результативний блоки), умови й критерії ефективності.

Ключові слова: виховання статі, модель, співробітництво, соціальний педагог, дівчата підліткового віку.

В статье представлена модель развития сотрудничества социального педагога с семьей в процессе воспитания пола учениц подросткового возраста, обоснованы ее структурные элементы и методические принципы внедрения. Данная модель представлена в виде структуры, которая содержит такие составляющие, как цель, задания, функции, принципы, смысловое и методическое обеспечение, компоненты (целевой, содержательно-технологический и результативный блоки), условия и критерии эффективности.

Ключевые слова: воспитание пола, модель, сотрудничество, социальный педагог, ученицы подросткового возраста.

Prykhodko A.V., Ionova I.M. THE MODEL OF THE DEVELOPMENT OF THE COOPERATION OF SOCIAL TEACHER WITH FAMILY IN THE PROCESS OF UPBRINGING OF SEX OF GIRLS OF TEENS

The purpose of the article is to give some information on the model of development of the cooperation of social teacher with family in the process of upbringing of sex of girls of teens. Much attention is given to its structural elements and methodical principles of the introduction in the educational establishment. The author describes this model as a structure that contains such components, as an aim, tasks, functions, principles, semantic and methodical providing, special components (goal-oriented, sapid-technological and productive blocks), terms and criteria of efficiency.

Key words: *upbringing of sex, model, cooperation, social teacher, girls of teens.*

Постановка проблеми. Ознакою сучасної соціально-педагогічної науки і практики є активне оформлення теоретико-методологічних і методичних основ гендерного виміру навчально-виховного процесу, що, у свою чергу, засвідчує: виховання статі учнівської молоді залишається осторонь навчального процесу. Зокрема, зміст, форми та методи такого виховання не відповідають вимогам сьогодення й характеризуються низкою суттєвих недоліків (випускники шкіл мають недостатній рівень статевої поінформованості, необізнані з питаннями сексуальної культури, не орієнтуються повною мірою в психологічних особливостях статей, психології інтимних взаємин тощо).

У цьому зв'язку актуальності набуває обґрунтування моделі розвитку співробітництва основних суб'єктів виховання – педагогів і сім'ї – у процесі виховання статі, зокрема дівчат підліткового віку, яке б органічно поєднувало формування системи знань з анатомії та фізіології людини, психологічних, медичних і соціальних аспектів статевого життя з уявленнями про соціальне конструювання традиційного набору сімейних і професійних ролей чоловіка та жінки, розвиток навичок морально виваженої і статево безпечної поведінки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність виховання статі дівчат визначається в численних психолого-педагогічних дослідженнях різного часу. Процес такого виховання розглядається через систему діяльності вчителя, шкільного психолога, соціальної педагога, батьків в аспекті впливу на статево свідомість (Т. Говорун, Н. Максимовська, Я. Мудрий, О. Сечейко та ін.); через формування культури сексуальної поведінки (О. Баряєва, І. Петрище, О. Філатова та ін.); через адаптацію до реалізації функцій сім'ї (Т. Араканцева, А. Даник, Г. Корчова, В. Кравець, Н. Слюсаренко та ін.).

Наукові основи налагодження співробітництва соціального педагога із сім'єю у процесі виховання статі дітей різного віку висвітлено в працях Н. Бараннікової, О. Главацької, С. Гришак, Н. Маркової, С. Чернишевої та ін.

Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження дає змогу констатувати, що між різними середовищами, у яких здійснюється статевий розвиток дівчат підліткового віку, не існує жорстких меж, їхня діяльність взаємозв'язана й має свій виховний потенціал.

Постановка завдання. У цьому зв'язку мета дослідження – на основі узагальнення й систематизації теоретичного матеріалу та практичного досвіду розробити прогностичну модель розвитку співробітництва соціального педагога із сім'єю в процесі виховання статі дівчат підліткового віку, визначивши критерії та рівні ефективності такої співпраці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Результати вивчення низки досліджень провідних науковців (Н. Бараннікова, О. Главацька, В. Дудукалов, В. Кравець, Л. Розова та ін.) дають нам змогу визначити, що співробітництво соціального педагога із сім'єю в процесі виховання статі дівчат підліткового віку є складною системою, котра функціонує відповідно до загальних цілей в принципів організації навчально-виховного процесу. Ефективність такого співробітництва, як зауважує О. Главацька [1, с. 9], найперше залежить від вимог, які висуває соціальна дійсність до змісту виховання статі, вмінь в навичок соціального педагога реалізовувати ці завдання в межах навчального закладу.

На наш погляд, ефективність і результативність співробітництва соціального педагога із сім'єю в процесі виховання статі дівчат підліткового віку корелює зі створенням відповідної моделі, з обґрунтуванням її структурних елементів і методичних засад упровадження в умовах навчального закладу. Погоджуючись із твердженням Н. Маркової [6, с. 14], зауважимо, що моделлю взаємодії сім'ї й соціального педагога в процесі виховання статі дівчат може стати таке інтегроване уявлення про досліджувану виховну систему, у якому передбачається створення ефективного виховного простору з єдиним напрямом розвивальних дій, єдністю вимог в аспекті моральних основ виховання, послідовністю поведінкових стратегій, корекцією деструктивних лі-

ній взаємодії з ученицями в контексті виховання їхньої статі.

Зауважимо, що під моделлю науковці, зокрема Т. Голованова [2], А. Тельнов [7] та ін., розуміють умовне зображення об'єкта, що відбиває його характеристики, які істотно важливі для цілей дослідження та є вагомими для отримання нової інформації про цей об'єкт [7, с. 169]; штучно створене для вивчення явище (предмет, процес, ситуацію тощо), аналогічне іншому явищу (предмету, процесу, ситуації тощо), дослідження якого утруднене або зовсім неможливе [2, с. 47–48].

Основна смислова характеристика моделювання в соціально-педагогічних дослідженнях, як стверджує С. Харченко, пов'язана з пошуком реальної аналогії предмета дослідження, де вирішення педагогічних завдань здійснюється успішно [8, с. 57].

У результаті вивчення джерельної бази, її систематизації та узагальнення (О. Главацької [1], М. Маркової [6] та ін.), модель розвитку співробітництва соціального педагога із сім'єю в процесі виховання статі дівчат представлено нами у вигляді складної структури, що містить такі складники: мета, завдання, функції, принципи, змістове й методичне забезпечення, компоненти (цільовий, змістово-технологічний і результативний), умови і критерії ефективності.

Зауважимо, що названі складники пов'язані між собою цілями, завданнями і принципами власне процесу виховання статі підлітків-учнів загальноосвітніх навчальних закладів, які закріплено на законодавчому рівні (Постанова Кабінету Міністрів «Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття)» від 03.11.1993 № 896; Постанова Кабінету Міністрів «Державна програма «Репродуктивне здоров'я нації» на період до 2015 р.» від 27.12.2006 № 1849; Постанова Кабінету Міністрів «Програма «Українська родина»» від 14.03.2001 № 243 тощо).

Розглянемо детальніше основні складники моделі розвитку співробітництва соціального педагога із сім'єю в процесі статевих виховання дівчат підліткового віку. Передусім виокремимо *функції відповідної моделі*, поділивши їх на дві групи:

1. *Внутрішні функції* – навчальна (опанування соціальним педагогом і батьками фундаментальними знаннями основ педагогічної теорії і шкільної практики з питань виховання статі), *розвивальна* (формування творчого підходу під час співробітництва соціального педагога й батьків) і *виховна* (процес співробітництва фахівця із сім'єю має бути органічно поєднано із розвитком у них толерантності й терпимості у питан-

нях, пов'язаних із набуттям статевої ідентичності, статевим розвитком дівчат підліткового віку).

2. *Зовнішні (інтегративні) функції* розвитку співробітництва соціального педагога із сім'єю визначають професійно-педагогічну спрямованість усього процесу взаємодії суб'єктів виховного впливу із власне навчально-виховним процесом. Ця функція об'єктивно відображає взаємозв'язок співробітництва соціального педагога з батьками із циклом педагогічних дисциплін, із психологією, віковою фізіологією і шкільною гігієною, а також із дисциплінами суспільного й спеціального профілю [3, с. 9].

Важливим складником моделі розвитку співробітництва соціального педагога з батьками в процесі виховання статі дівчат підліткового віку, як стверджує Л. Карпушевська [4, с. 144], є *принципи організації і здійснення такої співпраці*. Виходячи з положень педагогічної теорії і практики, зауважимо, що до стрижневих принципів, які регулюють взаємодію соціального педагога із батьками щодо виховання статі дівчат підліткового віку, ми зараховуємо такі: культуровідповідності, природовідповідності, індивідуально-особистісного виховання, наступності й безперервності.

Перейдемо до висвітлення *компонентів (блоків) моделі розвитку співробітництва соціального педагога із сім'єю щодо виховання статі дівчат*. Так, *цільовий компонент* моделі підпорядковується загальній меті діяльності соціального педагога й батьків – формування гармонійно розвиненої особистості, а також створення умов для оптимальної соціалізації особистості дівчат підліткового віку. Використовуючи напрацьовані теоретичні здобутки М. Маркової [6, с. 10–13], зауважимо, що, з огляду на предмет дослідження, вказана мета локалізується у формуванні здатності дівчат адекватно усвідомлювати й переживати свої статеві фізіологічні та психологічні особливості на основі особистісних уявлень про моральні й соціальні норми статевої поведінки в різних сферах життя, які дають можливість гнучко вибудовувати систему взаємовідносин із представниками протилежної статі.

У зв'язку зі сказаним, у межах запропонованої нами моделі мета співробітництва соціального педагога й батьків може проявлятися в кількох складниках – моральному, психологічному, естетичному, трудовому, правовому, які розглянуто нами в контексті висвітлення змістово-технологічного блоку.

Зауважимо також, що мета співробітництва соціального педагога із сім'єю зі статевого виховання дівчат підліткового віку

конкретизується в завданнях зазначеного виду діяльності. Вивчення низки наукових джерел (О. Баранов, О. Кікінежді, І. Ковальчук, В. Кравець, Н. Маркова та ін.) дало нам змогу сформулювати їх так:

1) надання допомоги у формуванні знань з анатомії, фізіології осіб різної статі, традиційних практик взаємин чоловіків і жінок у різних сферах їхньої життєдіяльності в історичній ретроспективі;

2) здійснення посередництва в придбанні соціального досвіду взаємодії осіб чоловічої та жіночої статей на різних вікових етапах;

3) організація допомоги в розвитку здібностей до статевої рефлексії.

Наступний визначений нами структурний складник моделі співробітництва соціального педагога із сім'єю в процесі виховання статі дівчат підліткового віку – *змістово-технологічний блок* – передбачає формування в педагогічних працівників і батьків стійкого інтересу до змісту навчальної та виховної діяльності, визначеного на рівні держави; прагнення оволодіти методами впливу на статево свідомість учениць, використовувати відомі та інноваційні технології виховання статі.

Дотримуючись визначених нами складників (моральний, психологічний, естетичний, трудовий, правовий) загальної мети співробітництва соціального педагога із сім'єю щодо виховання статі дівчат підліткового віку, розглянемо змістово-технологічний блок відповідної моделі докладніше. Зокрема, моральний складник цього блоку передбачає виховання почуттів честі й гідності в міжстатевих стосунках, критичного ставлення до неправильних установок стосовно протилежної статі.

Психологічний складник змістово-технологічного блоку співробітництва соціального педагога та батьків націлює їх на ознайомлення дівчат підліткового віку з психологічними основами дружби й кохання; навчання розуміння психологічних відмінностей чоловіка та жінки, вміння враховувати їх у міжстатевому спілкуванні, готовності долати конфліктні ситуації в цих стосунках; ознайомлення з прийомами саморегуляції, самоконтролю та самокорекції поведінки під час взаємодії з однолітками протилежної статі.

Спираючись на педагогічну теорію та практику (Н. Мойсенюк, А. Мудрик, В. Поставний та ін.), зауважимо, що естетичний складник виховання статі дівчат підліткового віку може передбачати застосування соціальним педагогом і батьками методів формування уявлень про естетичну культуру сім'ї й міжстатевих стосунків; виховання в дівчат поваги

до сімейних традицій, вміння організувати сімейні свята; розширення уявлень про естетику побуту; розкриття значення мистецтва в житті сім'ї, навчання розумної організації дозвілля й культурного відпочинку.

Як переконують деякі науковці, зокрема Н. Слюсаренко, важливою частиною змістового наповнення виховання статі дівчат підліткового віку є їхня трудова підготовка, котра передбачає формування психологічної установки на необхідність ведення домашнього господарства, діагностування рівня готовності учениць до домашньої праці; орієнтування дівчат на рівномірний розподіл обов'язків з ведення домашнього господарства між усіма членами сім'ї незалежно від статевої належності, подолання стереотипних установок щодо поділу хатніх справ на чоловічі й жіночі; навчання учениць раціональної організації домашньої праці (точний перелік справ, визначення послідовності й тривалості виконання кожної справи, одночасне виконання кількох справ, розподіл особливо складних справ на більш тривалий період); прищеплення навичок ощадливості, економності, планування сімейного бюджету.

Уважаємо, що правове наповнення змістово-технологічного блоку може включати такі складники, як ознайомлення дівчат з основними положеннями сімейного права; пояснення чинних державних актів, які стосуються механізму позбавлення материнських і батьківських прав та усиновлення; визначення сутності правового забезпечення гендерної рівності чоловіків і жінок; національних механізмів установлення демократії на засадах рівноправності статей в Україні; роз'яснення окремих статей і положень адміністративного, кримінального права, які стосуються кримінальної відповідальності за ухиляння від лікування венеричних хвороб, незаконне проведення абортів, зґвалтування, розбещення неповнолітніх і задоволення статевої пристрасті неприродним способом.

Отже, у ході реалізації змістово-технологічного блоку розробленої нами моделі взаємодії соціального педагога й батьків дівчата підліткового віку набувають необхідних їм знань про культуру взаємин статей; у них формується мотивація, спрямована на використання набутих знань у процесі взаємодії з однолітками чоловічої статі, культивуються відповідні вміння щодо їх застосування; формується активна позиція особистості щодо реалізації ідеалів і цінностей паритету статей у різних сферах їхньої життєдіяльності.

Уважаємо, що ступінь засвоєння змісту фактичних знань, представлених у моделі

розвитку співробітництва соціального педагога й батьків, виявляється в здібності учениць до міркування як форми психічного відбиття навколишньої соціальної дійсності в поняттях і судженнях, дотичних до проблематики статі.

Подальше обґрунтування змістово-технологічного блоку моделі розвитку співробітництва соціального педагога з батьками щодо виховання статі дівчат підліткового віку пов'язане з розробленням *технологічного компонента*. У цьому зв'язку зауважимо, що досягнення мети, виконання завдань і реалізація змісту соціально-педагогічної діяльності здійснюється за допомогою сукупності методів, прийомів, засобів і форм, котрі є складниками різноманітних технологій діяльності соціального педагога [8, с. 13].

Погоджуючись із Н. Марковою [6, с. 190], наголосимо на тому, що технологічний компонент утворює процесуальний складник соціально-педагогічної діяльності. Саме в такому розумінні нами представлено технологічний компонент моделі співробітництва соціального педагога із сім'єю зі статевого виховання дівчат підліткового віку.

Дотримуючись визначених нами змістових блоків – блоку фактичних знань, блоку формування соціального досвіду взаємодії статей, блоку розвитку рефлексії статевої культури дівчат підліткового віку, вважаємо за доцільне технологічний компонент (процесуальний складник) моделі співробітництва соціального педагога з батьками представити у вигляді трьох групи технологій:

I група – технології формування фактичних знань (проблемна лекція; бесіда; дискусія; кейс-метод тощо);

II група – технології формування соціального досвіду взаємодії статей (ігрові методики; конкурси; вікторини; створення проблемних ситуацій; соціально-педагогічний тренінг);

III група – технології розвитку рефлексії статевої культури дівчат підліткового віку (творчі проектні технології; написання тематичних творчих робіт; аналіз художніх творів, фільмів, які є дотичними до проблематики статі й міжстатевої взаємодії; метод творчого есе-роздуму; метод проєкції).

Погоджуючись загалом із Л. Карпушевською [4, с. 148], зауважимо, що застосування названих технологій реалізації моделі співробітництва соціального педагога з батьками сприяють усвідомленню позиції дівчат підліткового віку щодо міжстатевих відносин; розвитку важливих особистісних якостей; спрямовують учениць до аналізу й перегляду своїх дій; формують критичне мислення, уміння оцінювати та керувати

власною поведінкою. Уважаємо, що ці групи технологій спонукають дівчат до самостійності й допомагають здійснити перехід від теорії до прикладних знань, спрямованих на самопізнання, самовизначення та самовдосконалення особистості.

Перейдемо до розгляду останньої, визначеної нами структурної одиниці моделі розвитку співробітництва – *результативного блоку*. Цей блок передбачає співробітництво соціального педагога й батьків, орієнтованого на формування та розвиток статевої вихованості й статевої культури на рівні свідомості та поведінки дівчат підліткового віку. Складниками такої вихованості й культури є когнітивний, емоційно-оцінний, особистісно-сутнісний і поведінковий компоненти.

Зважаючи на той факт, що мета будь-якої діяльності – це її ідеальний результат, то результатом упровадження моделі розвитку співробітництва соціального педагога із сім'єю щодо виховання статі дівчат уважатимемо сформованість статевої культури (стосунки між дівчиною та хлопцем в інтимній сфері, побудовані на досягненні сексуальної гармонії, задоволенні індивідуальних потреб кожного з одночасним шануванням і пристосуванням до тонкощів натури партнера [49, с. 7]) і вихованості як якостей їхньої соціалізованості. Отже, результатом співробітництва соціального педагога із сім'єю щодо виховання статі дівчат підліткового віку є їхня соціалізованість, важливим компонентом якої є статевая ідентифікація, основою якої є статевая культура й вихованість особистості.

Вищесказане уможливорює наведення узагальнень щодо умов і критеріїв ефективності реалізації моделі співробітництва соціального педагога із сім'єю зі статевого виховання дівчат підліткового віку. Серед іншого дослідники (О. Главацька, Л. Головач, Л. Карпушевська, О. Філатова та ін.) наголошують на необхідності дотримання таких умов:

- статевая культура особистості дівчат підліткового віку має формуватися як цілісна інтегральна властивість, складниками якої є відповідні структурні компоненти, що знаходяться в певному взаємозв'язку і взаємозалежності [3, с. 12–16];

- процес розвитку статевої культури учениць здійснюється на основі впровадження комплексної програми виховання статевої культури, що передбачає інтеріоризацію впливів зовнішнього середовища і внутрішнього розвитку індивіда [4, с. 147];

- система профілактичних і корекційних видів діяльності й процесів самовдосконалення інтегративних якостей статевої куль-

тури та поведінки дівчат підліткового віку здійснюється на основі врахування зони актуального й найближчого, більш високого, рівня розвитку основних її якостей [5, с. 9–14];

- психолого-педагогічна готовність суб'єктів виховного впливу, що передбачає вдосконалення особових якостей педагогів і батьків, розвитку гуманності їхньої виховної позиції, готовності до застосування передових досягнень науки і практики [1, с. 9; 23];

- підбір інноваційних дидактичних засобів і прийомів подачі матеріалу, використання активних методів та організаційних форм виховання статі;

- дотримання особистісно-орієнтованого підходу у вихованні статевої культури дівчат підліткового віку [4, с. 147];

- персоналізація виховної взаємодії, що передбачає включення в процес співробітництва соціального педагога із сім'єю особистісного досвіду учениць (почуттів, переживань, емоцій, знань, виражених дій і вчинків, набутого позитивного досвіду вибудовування стосунків із представниками чоловічої статі в різних сферах життєдіяльності) [4, с. 148].

З-поміж критеріїв ефективності реалізації моделі розвитку співробітництва соціального педагога із сім'єю щодо виховання статі дівчат підліткового віку науковці виокремили такі: 1) сформованість статевої ідентичності; статевої диференційованості; 2) сформованість адекватної статевої поведінки, сексуальної свідомості, орієнтованих на збереження здорового способу життя, репродуктивної функції; 3) засвоєння подружніх ролей і вироблення установки взаємного партнерства; 4) розвиток жіночої індивідуальності, яка пов'язана з усвідомленням власного жіночого образу «Я», переживаннями щодо духовної й фізичної близькості з особами протилежної статі; 5) набуття досвіду статевої поведінки як результату функціонування механізму внутрішньої ціннісно-нормативної регуляції поведінки особи: засвоєння ученицями основних елементарних норм і правил поведінки; рівень домагань особистості відповідно до реальних умов її життєдіяльності в задоволенні основних потреб тощо.

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз актуальних досліджень дає змогу стверджувати про доцільність установа тисних зв'язків соціального педагога з батьками у справі виховання статі дівчат підліткового віку. Установлено, що однією з умов підвищення результативності та ефективності такої співпраці є розроблення й обґрунтування прогностичної моделі, складниками якої можуть бути цільовий, змістово-технологічний і результативний блоки. Визначено, що основною метою та результатом співробітництва соціального педагога й батьків є формування та розвиток статевої вихованості й статевої культури на рівні свідомості та поведінки дівчат підліткового віку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Главацька О.Л. Проблема підготовки майбутніх учителів до статевого виховання учнів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / О.Л. Главацька. – Тернопіль, 2004. – 18 с.
2. Голованова Т.П. Теорія і практика формування гендерної рівності студентської молоді : [монографія] / Т.П. Голованова. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2007. – 338 с.
3. Дудукалов В.В. Педагогические условия полового воспитания студентов младших курсов вузов : автореф. дисс. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / В.В. Дудукалов. – Волгоград, 2002. – 22 с.
4. Карпушевська Л.Р. Модель виховання статевої культури старшокласників шкіл-інтернатів / Л.Р. Карпушевська // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. 2016. – Вип. 16. – Книга 2. – С. 142–149.
5. Корчова Г.Л. Соціально-педагогічні умови профілактики статевої девіації старшокласників : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.05 / Г.Л. Корчова. – К., 2006. – 18 с.
6. Маркова Н.В. Педагогічні засади діяльності соціального педагога з формування статевої культури старшокласників: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.05 / Н.В. Маркова. – Луганськ, 2010. – 20 с.
7. Тельнов А.С. Прогностична модель розвитку соціальних процесів на підприємстві / А.С. Тельнов // Вісник економічної науки на Україні. – 2012. – № 1. – С. 167–171.
8. Харченко С.Я. Соціально-педагогічні технології : [навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / С.Я. Харченко, Н.П. Краснова, Л.П. Харченко. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 552 с.